

„Jovrigt“ og derfor betyder det kun saa lidt, men det er ikke saa sjældent, at Kosten findes i Bølgeenden. Det er en beqvem Maade; thi, dersom man ikke havde sat dette „Jovrigt“ foran, saa vilde man vistnok have fundet det næsten utilladeligt at have brugt dette Argument, men under dette „Jovrigt“ skjuler det sig som noget ganske Tilfældigt. Den ærede Rigsdagsmænd har i en meget høi Grad misforstaaet mig, og det maa vistnok være min Skyld. Jeg havde ikke troet, at man med Hensyn til den af mig omtalte Samvittighed, som en Mand skulde ville gaae fra, skulde have forstaaet Samvittigheden hos Valgerne; jeg troede at de fleste vilde have forstaaet mig, at jeg meente Samvittigheden hos Valgcandidaten. — Valgernes Interesse er den mindre, Valgets er den større, Valgernes Deelagtighed i Valget eller Tilbedelagtighed i Valget er langt mere personligt, men Candidaternes er Hovedsagen. Alt Kandidaten aabner sig og læres at kjende af Valgforsamlingen, det er Hovedsagen. Det er den Samvittighed, som de paa Valgdagen male paa Bæggen, og som siden staaer for dem, at jeg sigtede til. Jeg veed meget godt, at det er langt lettere at vide, hvem der har givet en Stemme, naar han har udtalt sit „Ja“ ved sit Navn, end naar han har rakt sin Arm iveiret, og det gjør mig ondt, at den ærede Ordfører kunde troe, at jeg kunde være saa tosset, at have sagt noget Andet, men, som sagt, min Udtalelse maa have været meget utydelig, siden han har kunnet underlægge mig en saa taabelig Mening, som den, han underlagde mine Ord. — Spørgsmaalet er endnu bestandigt det samme: Er Raaringen efter vor Valglov en væsentlig Deel af Folkethingetsvalg, eller er den det ikke? Raaringen den er den forherstende, den afgjørende, den som i og for sig kan føre til Valg, naar ikke Valgcandidaten dermed er utilfreds. Det maa man vel lægge Mærke til, at fra det Dieblif af, at Raaringen er tilende, saa bliver Afgjørelsen, saa at sige, en privat, der kan ikke bringes nogen Ny paa Valg; kun de, som have været paa Valg ved Raaringen, kunne komme til Ordale ved Stemmegivningen, og Stemmeafgivningen kan slet ikke finde Sted, naar Ingen af dem, der enten

have været paa Valg eller som staae der i Valgcandidaternes Sted, forlanger det. Kun i et eneste ulykkelig Tilfælde, som jeg kalder det, finder en Undtagelse herfra Sted, nemlig, naar kun en eneste Kandidat staaer paa Valg, og den Valgcomitee, som styrer Valget skjønner, at der ikke er det halve Antal Medlemmer — thi man maa husse paa, at tælle dem, maa de ikke — men skjønner, at der ikke er det halve Antal Medlemmer, da skal det gaae til en skriftlig Stemmeafgivning, uagtet ingen af de tilstedeværende Valgcandidater have forlangt det, men forresten er den skriftlige Stemmeafgivning en privat Proces imellem Valgcandidaterne, idet de indstævne Sagen for en høre, en anden Domstol, for en anden Instants, men Raaringen er den første Instants, og naar man har taget Raaringen bort, saa har man i en ganske væsentlig Grad forandret vor hele Valghandling. Naar den ærede Ordfører mener, at det, at skaffe en personlig Berøring tilveie, skulde kunne træde istedetfor Raaringen, saa troer jeg, at deri er en væsentlig Feiltagelse, og som allerede aabenbarer sig i Ordene; thi det er ikke noget personligt Samqvem, hvorefter der her er Tale, det er et offentligt Samqvem, som der er Tale om. Hvad det personlige Samqvem angaaer, kan det manges Gang være et Spørgsmaal, om det er mere til Gavn end til Skade, men det offentlige Samqvem er upaatvivleligt altid til Gavn; thi derved faae de paagjældende Personer Offentlighedens Stempel trykt paa sig, idet de skulle gaae ind paa den offentlige Vej, idet de skulle fra den Tid af være offentlige Mænd. Valgfredsen vælger dem mindre for at være sine Mænd end for at være offentlige Mænd. Denne Charakter kunne de ikke vinde ved en personlig Umgang. De vinde den upaatvivlelig, saaledes maae vi have antaget det, ogsaa ved den skriftlige Stemmeafgivning, men de vinde den paa en langt højere og tydeligere og for Alle mere talende Maade ved den offentlige Raaring. — Raaringen har heller ikke viist sig saa usfrugtbar, som man vil gjøre gjældende; her sidder manges Gen i Thinget, som er bleven antaget ved Raaring, og ved Raaring ligeoverfor Modcandidater, som ikke havde saa ringe Understøttelse, men som vege Pladsen